

EVANGÉLIKUS CSALÁDI LAP

KIADJA A LUTHER-TÁRSASÁG

Szerkeszti

KOVÁCS SÁNDOR theol. akad. tanár.

Pozsony, Konvent-utca 11.

Megjelenik a nyári szünet kivételével minden hónap
15-én és 30-án.

A lap ára egész
évre 2 korona.
Egy szám 20 fill.
Egy lapnyi hirde-
tés díja 24 kor.

A szerkesztőség
bérmentetlen le-
velet nem fogad
els kéziratot visz-
sza nem ad.

Kiadóhivatal: HORNYÁNSZKY VIKTOR hirlapkiadóhivatala, Budapest V., Akadémia-utca 4. sz., mely a hirdetések felveszi,
a megrendeléseket nyilvántartja s a hiányzó számokat megkeresésre pótolja.

TARTALOM: Mária, magyar királyné éneke. *Jeszzenszky Károly.* — Az öt kenyér csodája. *Dr. Maszmyik Endre.* — A testvérek. *Béri Gyuláné.* — Egy igazi nagyhatalom. *Pröhle Henrik.* — A pajor mint cserebogár. *Albert J.* — Vegyes. — Luther-Társasági értesítés. — Pályázati felhívás. — Kalauz a biblia olvasásához.

Mária, magyar királyné éneke.

(A XVI-ik századból.)

Ez éneket az egyházi hagyomány szerint dr. Luther Márton írta a mohácsi csatában elesett II. Lajos magyar király özvegyének, Mária királynénak vigasztalására — német nyelven. Szláv nyelvre fordítá azt Kermán Dániel, evangélikus egyházunk vértanúja, a ki meghalt az 1740-ik év szeptember 17-én a pozsonyi vár börtönében. Az itt közölt magyar szöveget a nép ajkáról vettem. Szívhez szóló, a lelket magasztosan felemelő őseredeti magyar dallama feltalálható a Chován-féle partitúrában a 264. sz. alatt.

„Balsors hogy ha már utólért

S Krisztusomért

Világ csúfjává lettem:

Mert Te töltéd meg e pohárt,

Az meg nem árt, —

Hiszem meg nem rendülten.

Közel vagy te!

Csak egy percre

Rejtőzöl el.

Szent igéddel

Gonoszt kiáltasz végképen.

Sorsomat hogy intézhessem:

Erőm nincsen.

Szívem bágyadt és retteg!

Am azt tudom, hogy zsarnok-kény

Műlik habként!

Itt minden árny, füst, felleg!

Egí bírtok:

Mit óhajtok.

Ha ez részem:

Föld mi nékem?

Isten! ebben erősíts meg!

Nincs semmi új a nap alatt, —

Nincs mi marad!

Jézus! csak te légy velem!

Vedd, mint ha ért volna téged

A balvégzet, —

A mely fekszik szívemen.

Ezt ha igyen

Kell viselnem:

Világ dúljon,

Rám rög hulljon:

Istenben nyugtomat lelem!

Jeszzenszky Károly.

Az öt kenyér csodája.

(Márk ev. 6, 30—34.)

II.

Mikor ezt az öt kenyérről szóló csodatörténetet életem párjának felolvastam, — önkéntelen felsőhajtott: „Istenem! miért nem éltünk mi akkor, a mikor Jézus élt!” Ránéztem és a különös kívánságra megjegyeztem: „Hiszen édes lelkem! akkor élünk, mert a Jézus, a ki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz, — él most is s jelen van most is mindenütt, a hol ketten-hárman egybegyűlnek az ő nevében!” „Igen, — mondá ő erre — de az öt kenyér csodája, a többi csodákkal együtt már nem ismétlődik meg többé. Ezeket az ő nagyságos dolgait mi már nem láthatjuk, miként azok látták, a kik hajdar éltek”. — „Hát — mondám én — ez ep a csalódás. Ti azt hiszitek, hogy azok a csodák, a miket a áldott üdvözítőnk véghez vitt, csak egyszer, akkor történtek meg. Látod, az éppen az a csodálatos, hogy ő azokat napról-napra mi velünk is megcselekszi, mert ő minket is épen úgy szeret, mint szerette a régi bűnös embereket s mert ő nemcsak azért jött, hogy azokat, hanem hogy minket is megváltson és örök életre vezéreljen.” És elkezdtem magyarázni az öt kenyér csodáját.

Az a csoda úgy, a miként előadtuk, a *természet* csodája volt. Jézus, a ki míg külsőképp is látható módon, vagyis testben itt a földön járt, hiveinek nemcsak lelki, hanem testi inségében is legnagyobb jótévedője volt. Ha éhezett a sokaság s nem volt mit ennie, a mi volt abból, igen, még az öt kenyérből és két halból is meg tudta elégíteni. Nem adott nekik többet, csak öt kenyeret és két halat s csodálatos: mert Ő adta, a bennő hívő népnek az is elég vala, sőt még fölösen is elég. Még — a kevésből máskora is maradt, mintegy 12 kosár eledel!

A közönséges ész ezt a csodát nem tudja felfogni és megérteni, — azért kételkedik abban. A hívő szív ellenben felfogja s megérti, mert önmagán tapasztalja igazságát.

Mikor Jézus velünk s mi Jézussal együtt étkezünk vagy — hogy ismertebb kifejezéssel éljek — együtt vacsorázunk, — az voltaképp sohasem közönséges, *természeti*, hanem mindég csodálatos *kegyelmi* étkezés és vacsorázás. Együnk bár kenyeret és halat vagy együk a kenyeret és igyuk a bort, — ily szent közösségben nem csupán a száj, hanem a szív is táplálkozik. A mit a száj élvez, — az csak a testet táplálja, — ámde a mit a szív élvez, az a lelket elégíti meg.

S mi a lélek eledele? Földi kenyér? óh nem! A lélek eledele az Ige, — még pedig a megtestesedett Ige, — maga a Jézus Krisztus s ő benne az isteni kegyelemnek teljessége.

Hogy ott a pusztában az az éhező sokaság Jézussal együtt vacsorálva nemesak kenyérrel, hanem Igével is táplálkozott s hogy a kenyér voltaképp csak záloga és pecsétje volt az Igében nyújtott isteni kegyelemnek: a szívet örök élettel tápláló, üdvözítő szent erőknél, — az bizonyynyal igaz.

Olvassátok csak el ugyanezt a történetet, úgy a mint azt János evangélioma (6, 5—13) előadja.

Közel vala a húsvét, a zsidóknak ünnepek. Az a sok nép, a mely a Tiberiás tengerén túl Jézushoz gyűlt, minden bizonyynyal a páska ünnepre utazott. Jézus útközben vendégeli meg őket öt kenyérrel és két hallal. S ez a vendégség a János evangéliomában az Úr vacsoráját pótolja, a mit az is bizonyít, hogy mindazokkal a vonásokkal felékesíti azt, a melyek a többi evangelisták szerint az Úrvacsoránál fordulnak elő.

Jézus a családapa, „Kezébe veszi a kenyereket és hálákat adván, adá a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leültetett népnek. Hasonlatosképen a halacskákat is“. S aztán, hogy megelégedtek, a nagy csoda hatása alatt el akarják őt ragadni és királylává tenni. Jézus menekül ugyan, de már másnap a sokaság utána siet s Kapernaumban utól is éri őt. S ekkor, — ő maga megmagyarázta nekik az öt kenyér csodájának igazi jelentőségét.

„Kerestek engem, — mondja nekik — nem azért, mert láttátok a jeleket, hanem mert ettetek ama kenyerekből és megelégedtetek. Munkálódjátok nem az eledelért, mely elvész, hanem az eledelért, mely megmarad az örökéletre, melyet az embernek fia ad nektek“.

Ez az eledel pedig semmi más, mint ő maga, — az ő Igéje. A mit ő nyújt, az nem érzéki, hanem

szellemi táplálék. Nem az a manna volt az igazi mennyei kenyér, melyet Mózes adott az ő atyáiknak a pusztában, hanem az az igazi mennyei kenyér, melyet az ő atyja, az Isten ad nekik ő benne, a ki mennyből szállt alá és életet ad a világnak.

Igen, mondja Jézus tovább, „Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki én hozzám jő, semmiképpen meg nem éhezik és a ki hiszen én bennem, az meg nem szomjúhozik soha“.

Igen, —: „Én vagyok ama élő kenyér, ki mennyből leszállottam. Ha valaki eszik a kenyérből, él örökké. A kenyér pedig, melyet én adok, az én testem, melyet én adok e világ életéért“.

A zsidók persze nem értették ezt a beszédet. Nem tudták felfogni, mi módon adhatja nekik Jézus az ő testét, hogy azt egyék! Azért Ő, a megtestesült Ige, az élő és való igazság feltárja előttük az igazi csodás étkezés, az úrvacsorázás nagy titkát. Megmagyarázza nekik, mi az ő teste és az ő vére. „Ha nem eszitek — úgymond az ember fiának testét és nem iandjátok az ő vérét, nem leszen élet ti bennetek. Mert az én testem bizonyítható és az én vérem bizonyítható ital. A ki eszi az én testemet és issza az én véremet, az én bennem lakozik és én is abban“. Mintha csak mondaná: a ki velem, azaz az Igével táplálkozik, az lép velem benső életközösségbe: az él én általam, a mint én is élek az Atya által!

Íme az öt kenyér csodájában a kegyelem csodája: a lelki evés és ivás, az Igével való táplálkozás által való megelégedés!

A földi kenyér táplálék a testnek, — de egyik mint másik mulandó. A lélek csak az Igéből táplálkozhatik és az Ige lélek és élet, mely el nem múl soha. „A lélek az, mely megteremt, a test nem használ semmit s a beszédek, melyeket én szólok ti néktek, lélek és élet“.

Ne a manna, hanem az Ige, — ama Krisztus, az élő Isten Fia után vágyódjunk hát. A zsidók ős atyái mannát ettek a pusztában és meghaltak. De a ki az Ige ama kenyérével táplálkozik, a mely a mennyből szállt alá s a hol először vala, oda, a mennybe ment vissza s a mely kenyér semmi más, mint maga az isteni szellem, a lélek és élet, — az meg nem hal soha!

Ez Ige, — e szellem, e lélek itt van ma is az élet sivár pusztájában. S itt vagyunk és utána megyünk, hozzája sietünk mi — éhező sokaság is. S ő nem fordul el tőlünk, Isteni nagy szíve megkönyörül rajtunk s oda szól tanítványainak, az Igehirdetőknél: „Pusztá hely ez. Késérülöm a sokaságot. Ültessétek le őket és adjatok nekik — enni!“

Óh boldogok, a kik az ő áldott asztalához telepedhetnek és szent igéjével táplálkozhatnak! Jusszon bár e testnek csak egy kevéske eledel, — elég az, ha ő vele költjük el. Jámorság és aranyközépszer nyájas arcával szeli meg falatját és hálaadással! Sőt a kevésből — a maradékból még másoknak is jut. Ha több nem, egy falat avagy egy garas — a kegyes özvegyasszonytól.

És jusszon is, — mert az Úr nemcsak ama tanítványoknak, hanem nekünk is mondta azt: az

éhezőnek adjatok enni! meg azt is, hogy szedjétek fel a maradékot, hogy semmi kárba ne vesszen! A maradék — legyen a másé, hogy éhező ne legyen a földön sem testre sem pedig lélekre nézve.

Hiszen Urunk, amaz égi kenyér azért szállt a földre s azért vitte véghez az öt kenyér csodáját, hogy mindenek mindenkép megelégedjenek!

Dr. Masznyik Endre.

A testvérek.

Elbeszélés. Irta: Béri Gyuláné.

(Folytatás.)

— Csak nem fogsz asztalos műhelyt berendezni az ősi házban, tört ki belőle a méltatlankodás, megfordulnának az Illésyek a sirjukban is, ha a címeres kapu felett asztalos cég lógna.

— Igazad van, szolt elpirulva Gábor és elhallgatott tervével; belátta, hogy Pistának van ebben is igaza és hagyta, hogy eladják a házat a bérlőnek, hogy elkótyavetyéljék a régi bútorokat. Széthordtak mindent. Gábor az ablaknál állt és nézte, hogy hordják ki egyenként a régen ismert tárgyakat, tudta, érezte, hogy ő idegen ezekhez, mióta szakított a nemes család hagyományaival és kézművessé lett. És mégis, mégis úgy fájt a szíve a régi bútorok után, a melyekhez gyermekkorának annyi emléke fűződött, de nem mert szólni Pistának, a ki egy asztalon ült és egykedvűen nézte az egészet és nyugodtan rendelkezett.

Az örökséget egyenlően osztották fel, s csak ekkor mert Gábor határozottan felszólalni és örökségének egyrészét felajánlotta Pistának, így indokolta azt:

— Tudod, neked több kell, te a nagyvárosban élsz, aztán urasan kell élned, meg a Mari nénit is magaddal viszed. Nekem meg minek, mindenem megvan a mesternél, minek nekem annyi pénz, csak fogadd el, olyan jó szívvel adom.

Pista végre elfogadta a pénzt, mert Gábor addig erősködött s oly szerényen, alázatosan kínálta, hogy Pistának végre egész természetesnek látszott, hogy azt elfogadja, sőt arról is megfélekedtek Mari nénnel együtt, hogy a temetésre előlegezzék pénzt visszaadják Gábornak, minek ő titokban csak örült.

Végre mindennel rendben voltak. Pista Mari nénnel elutazni készült vissza Pestre. Gábor kikísérte őket a vasúthoz, a mit ők szívesen elengedtek volna, mert ott néhány előkelő vidéki ismerőssel találkoztak. Gábor nagy készséggel a táskákat szedte össze és vitte utánuk, így Mari néni megnyugodott, mert az előkelő ismerősök hordárnak nézhették őt. Mikor már felszálltak a kocsiba, Gábor elhelyezve a táskákat, még egyszer oda ment az öcséséhez s a nagy erős Gábor reszketett a felindulástól, mint a gyermek, szemei könnyekkel teltek meg, az jutott eszébe, hogy ők testvérek most már teljesen elválnak, nem köti többé össze a régi otthon, a mely eddig mégis úgy a hogy összetartotta, és mind a két kezét nyújtotta öcséje felé, a ki éppen a felöltőjét akasztotta fel a szakaszban.

— Isten áldjon meg Gábor — mondta szóra-

kozottan Pista, mert egész másutt jártak már gondolatai, de a mint rátekinített Gáborra s látta azt a nagy gyereket, könyezve, reszketve állni maga előtt, az ő szívében is valami melegség támadt, áttörve a közönyösségen, és megölelte Gábort.

— Isten áldjon meg öregem, szolt Pista, önkénytelenül ezt a régi gyermekkori megszólítást használva, midőn még gyermekek voltak s a komoly Gábor, a kis öreg védelmezte az öcsését s mindenkivel szembeszállt érte.

A vonat zakatolva, prüszkölve robogott ki a pályaudvarból s Gábor még mindig ott állt s tarka zsebkendőjével integetett az eltűnt vonat füstjének, mely még lomhán gomolygott a párás őszi levegőben.

III.

A két testvér útja csakugyan teljesen elvált egymástól. Gábornak egyedüli életcélja a munka volt, nem azért dolgozott, fáradt, hogy valamit elérjen, vagyoni jólétet, tekintélyt; néki maga a munka volt a gyönyörűsége, s hogy ezáltal pénzt szerzett, ez rá nézve mellékes dolog volt, mert ő maga nagyon kevéssel beérte. Mulatni, barátkozni nem szeretett s ezért a társai haragudtak reá, a kik mind csak arra törekedtek, hogy minél könnyebben s vígabban éljenek, s azért meg éppen csúfolták Gábort, hogy munka közben mindig zsol-tárokát énekelte, de később békét hagytak neki, mikor látták, hogy csúfolódásaikért nem haragszik reájuk s nem veszekszik senkivel. De ha valamelyikük bajba jutott, azt mindnyájan tudták, Gáborhoz bátran fordulhatnak, az mindenkin segített, a kin csak segíthetett, s ő volt a legügyesebb és legszorgalmasabb munkás az egész műhelyben, így a gúnyolódók elhallgattak és elismerték Gábort a legelsőnek. Ő maga azonban nem vette ezt észre, ő tovább is szerény, alázatos maradt s ha a munka után félre vonult kis kamrájába pihenni, mindig a bibliát vette elő, hogy lelkét felüdítse; ez volt az ő szórakozása, az ő öröme, ehhez menekült, ha valami bántotta s ezen mindig megnyugodott és háborgó lelke lecsillapodott.

Néhány év múlva Gábor apja halála után meghalt Dobay mester is, a hol Gábor már annyi ideje dolgozott. Dobay vagyonos ember hírében állott, üzlete nagyon jól ment és nagy lábon éltek, szép háza volt a piacon, de nem tudott jól számítani, mert halála után kitűnt, hogy a mennyi vagyona volt, az mind felment az adósság kifizetésére s így özvegyének és egyetlen gyermekének, Ilonkának semmijük sem maradt.

Gábor az ő kis örökségén és megtakarított pénzén megvette a házat és üzletet. Mindennel rendben voltak, csak a mesternének kellett még kiköltözni a házból. Gábor bement hozzájuk, a mesterné akkor is sirt, a csitirlány Ilona pedig az ablaknál állt, a mely tele volt viritó muskátliával és sárga violával, és nagy kék szemeivel szomorúan nézte az utcai sürgést-forgást, a melyet már innen úgy sem sokáig láthat.

— Kedves jó mesterné asszony, — kezdett Gábor beszélni, zavartan forgatva kezében a kalapját, —

ne tessék annyit búsulni, gondoskodni, arra meg a világért se gondoljon, hogy innen elmennének, ugyan miért? Elég nagy ez a ház. Aztán ki főzne ennek a sok segédnek, megszoktuk már mindnyájan az asszonyág főztjét, csak nem hagy itt bennünket. A házat én csak úgyis üzlet végett vettem meg, én úgyis ott maradnék az én kis kamrámban a műhely mellett, nem is tudnék aludni, ha nem érezném a gyaluforgács szagát.

— Az Isten is megáldja, mondta a mesterné, de többet nem birt szólni a nagy rivástól s a kis Ilonka is meghatva nézte az ügyetlen Gábort, a kit az előtt annyiszor kinevetett.

— Köszönöm Gábor, szolt végre Dobayné a sirásból magához térve, az az Illésy úr, tette utánna; tudtam én mindig, hogy maga jó ember, mondtam is sokszor a megboldogult uramnak, de nem is felejttem el soha, a mit velünk tesz, velem, meg ezzel a szegény kis árvával, ezt a nagy jóságot.

— En? dehogy teszek én jót, szabadkozott ijedten Gábor, csak maradjanak itt békében, rosszat cselekednék, ha elereszteném, mit csinálnék én, ha nem maradnának itt.

Dobyné és Ilonka ott maradtak Gábornál; Dobayné vezette a háztartást tovább is s ő maradt az asszony a házban. Mert Gábor az ő jóságos lelkével egész kiszínezte, hogy milyen jó volt hozzá a mesterné még inas korában is s most hálátlanságnak tartotta volna másként cselekedni.

A műhelyben is minden a régiben maradt, most is Gábor volt a legszorgalmasabb munkás, és legszorgalmasabb zsolttáreneklő, mert lassan a jó példa a mesterről a legényekre is átragadt, s káromkodó szó nem hallatszott a műhelyben többé, mert azt Gábor nem szerette, s a legények szépen leszoktak róla. Vasárnap aztán együtt mentek mindnyájan a templomba, mert Gábor nem engedte, mint némely üzletekben, hogy vasárnap délig is dolgozzanak; s a segédek szívesen egyeztek bele s később már nem is tudtak a templomból elmaradni. De ha Gábor törődött az emberei lelkével, nem feledkezett meg földi jólétükről sem, a bérüket fel-emelte s a munkaidejüket megrövidítette, másutt kevesebb pénzért többet dolgoztak, mégis Gábor üzlete ment a legjobban, rohamosan emelkedett, mert ott mindig jól dolgoztak és sohasem csaltak meg senkit.

Így multak az évek békében és megelégedésben Gáborra nézve, hiszen az egyszerű, csendes élet folyásában csodálatos gyönyörök rejlenek. Gábor életének ez volt a legboldogabb időszaka. A muskátlis ablak mögött a kis Ilonka szépségesen fejlődött és gyönyörű leány lett belőle. Gábor tervezgetett a jövődre, a mint ott dolgozott műhelyében, és ez a jövődö épen olyan volt, mint a jelen, csak az Ilonka szerepe változott meg benne. Úgy látta őt, mint az ő életének hűs társát, örömeinek, bánatának hű osztozóját, mint édes feleségét, a kihez úgy hozzá forrott a lelke, hogy nélküle, azt hitte, nem is tudna élni. Tett is erre célzást Gábor a mesterné előtt, a ki azt mindig igen jókedvűen hallgatta és örömmel fogadta, de később, ha Gábor ismét szóba hozta a dolgot, Dobayné kedvetlen lett.

— Hagyjuk még ezt Gábor, mondta, hiszen Ilonka még gyerek, alig van tizenhét esztendő, de tizenhatnak néz ki.

Gábor elhallgatott s azontúl nem mert róla szólni, de annál többet gondolt reá s a munka és a jövő tervezgetése úgy elfoglalták, hogy nem is látta, mi történik körülötte.

Egy napon aztán Dobayné előhozta Gábornak, hogy már csak ne is haragudjék, de az Ilonka szíve nem hajlik hozzá, erőltetni pedig nem lehet, bár ő, a mesterné szerette volna, de ki tehet róla, ha Ilonka mást választott. Puskás, a ki ott ír a városházán a hivatalban, annak oda is ígérkezett az Ilonka, most már mit tegyen? Pedig igazán soha se gondolta, hogy a leányából még tekintetes asszony legyen.

Gáborral forogni kezdett a világ, a melle elszorult s levegő után kapkodott, a nagy, erős ember majdnem leesett a székről, erős fájdalom szoritotta össze a szívét s olyan keserűséget érzett; azt hitte, valami nagy igazságtalanság történt vele, de ez az érzés csak egy percig tartott, utána szégyen fogta el s azt gondolta akában — jót cselekedett valakivel s ezt meg akarta magának fizettetni, százszorosán, ezerszeresen . . . Oh! hogy is gondolhatott erre, az a szép, kedves jó Ilonka és ő, az ügyetlen, egyszerű ember.

— Jól tette mesternéasszony, mondta még egy kissé reszkető hangon, ha odaigérte, csak aztán gondoskodjék, hogy az Ilonka lakodalmán, ne legyen semmiben fogyatkozás. Pénz van elég, csak szóljon.

(Folytatjuk.)

Egy igazi nagyhatalom.*

A ki a nyilvánosság előtt szól, akár a templomi szószéken, akár a parlamentben, akár népgyűlésen, vagy akár csak egy szűkebbkörű társaságban is, nagy felelősséggel járó feladatra vállalkozik. Mert az a szó, a melyet kimondunk, nem semmi, hanem erő, a mely ront vagy épít. Szavunk nem röppen el nyomtalanul, hanem él és megmarad mint a fonográf hengerére nyomódott hang és megmutatja majd életünk értékét vagy értéktelenségét az örökkévalóságban is. Az az idő, a melyet igénybe veszünk, nem értéktelen lom, hanem az életnek egy fontos része, a melynél az a kérdés: hiábavalósággal vagy valódi, örök tartalommal töltöttük-e meg. Nemcsak az baj, ha rosszat vagy valótlan mondunk, hanem az is, ha semmit se mondunk szavainkkal s az időt hiába vesszük, vagy — a mint mondani szokták — agyonüjtük.

Nem azért adta a jó Isten az időt, hogy agyonüssük, hanem, hogy

Mint drága vagyonnal
Éljünk vele haszonnal.

Jaj annak, a kinek sok agyonütni való ideje van: az él és mégis meghalt már. De ha valaki a saját idejével balgatagul bánik is, ahhoz nincs joga, hogy a más idejével is úgy bánjék és agyonüssze.

* Felolvastatott a kőszegi ev. felsőbb leányiskolában febr. 26-án tartott zeneestélyen.

Ha tehát volna közöttünk valaki, a ki csak azért jött ide, hogy idejét agyonüsse, attól engedelmet kérek, ha ebben, igazi felebaráti szeretettől indítva, nem szándékom segítségére lenni.

Egy nagyhatalomról akarok szólni. Még pedig egy csöndes, áldott nagyhatalomról, a mely minél csöndesebb, annál nagyobb, annál áldásosabb, annál igazibb.

Az édesanyai szívnek hatalma ez!

Óh mily páratlan is ez a mi szép magyar nyelvünk! *Édes* apáról, *édes* anyáról beszél; — és én mindjárt észreveszem akárkin, hogy anyanyelve-e a magyar vagy nem, ha atyját, anyját emlegeti. Figyeljük csak meg: a tősgyökeres magyar ember mindig azt mondja: édes apám, édes anyám, ha szüleiről szól. Csak a kinek nyelvérzéke nincs, az beszél „apámról, anyámról.”

De ezt csak mellékesen.

Mi az édes anya?

Kérdezd meg a világtörténet legnagyobb alakjait s meg fogják mondani.

Ott van Mózes anyja. — Ki van adva a szigorú parancs: minden újszülött izraelita fiú a vízbe vetessék. Kegyetlen pribékek járnak házról-házra, — s letépik az alig fészlő bimbókat az anyák szívéből. És Mózes anyja három hónapig rejtegeti gyermekét. Óh mennyi gond, mennyi találékonyság, az édesanyai szeretetnek mily utólérhetetlen művészete kell ahhoz, hogy három hónapig senki észre nem veszi az ártatlan kis gyermeket, a kit egy siró hang a halál fiává tehetett volna. S mennyi köny omolhatott abba a kis bölcsőbe éjjel-nappal. Mennyi hő fohász szállhatott fel az egek Urához a dobogó anyai kebelből! — Végre nem segíthet magán másképp: kiteszi gyermekét a sás közé. De szíve imádsága, minden gondolata ott van a gyermekkel. S ime, Isten könyörül rajta. Irgalma úgy intézi, hogy Fáraó király leányának kell a gyermekre akadni — s szíve megesik rajta. De hogyan gondoskodják a kis csecsemőről? ... Egy izraelita asszonynak adja át, a kit Mirjám, a gyermek néneje vezet hozzá: ez az asszony az édes anya.

Óh mily örömmel fogadta vissza ölelő karjaiba a kisdedit, nemcsak mint fiát immár, hanem mint az irgalmas Isten drága ajándékát. Mint fárad, hogy az Úrnak hű szolgát, népének hű fiát neveljen belőle.

Felserdülve a király udvarába kerül a fiú. Új dolgokat lát és hall; fény és pompa veszi körül; az egyiptomiak minden tudományával és bölcsességével gazdagíthatja lelkét, szóval egészen új világ tárul fel előtte: de azt, a mit édes anyjától hallott, sohasem felejt, a Jehovának félelmét s szegény, megalázott, szenvedő népéhez való szeretetét, melyet édes anyja könnyhullatás és imádság között oltott szívébe, nem törölkötte ki onnan semmi.

Nincs-e része ennek az édes anyának is abban, hogy az Úrnak oly hű szolgája, népének szabadtója lett, a kinek hire, életének hatása túlélte a fáraók dicsőségét? ...

Nem nagy hatalom-e az édesanyai szív?

Ki ne hallott volna a Gracchusokról s arról, hogy mit tettek hazájuk szabadságáért? De soha sem lesznek azzá, a mik voltak, ha nincs az az édes anya, ki midőn barátnője hivalkodva muto-

gatja drágaságait, csöndesen odavezeteti őt alvó gyermekeihez s így szól: „Ezek az én drága gyöngyeim.”

A ki így gondolkodik, az tud fiakat nevelni.

Pál apostol segítőtársa, a munkában, szenvedésben osztályosa, az ifjú Timotheus akadályt nem ismerve, önfeláldozásra készen hirdeti az evangéliumot. De mennyi esik ebből a munkából és áldásból azokra, a kik a kegyes ifjút nevelték! Pál apostol megmondja ez egyszerű szavakkal: „Megemlékezem a hitről, a mely te benned képmutatás nélkül vagy, mely hit lakozott a te nagyanyádban, Loisban és a te anyádban Eunikában.” (II. Timoth. 1, 5).

Ki ne hallott volna már Anthusáról, a nagy Chrysostomus anyjáról, a ki 20 éves korában özvegy-ségre jutva csak fia nevelésének élt, vagy Monicáról, a ki könyeivel és imádságaival visszasírta és visszaimádkozta a veszedelem útjáról eltévedt gyermekét, a később oly nagy áldással működő Augustinus egyháziatyát? Teljesedett az a vigasztaló szó, a melyet egy kegyes püspök mondott a fiáért kesergő édes anyának és a melyről Augustinus oly meghatóan emlékezik meg önvallomásaiban: „Kelj föl; mert életedre mondom, lehetetlen, hogy elveszszén az a fiú, a kiért ily könyek omlanak.”

Midőn az emberiség jóltevőiről szólunk, midőn azokat emlegetjük, a kik szívük nemességével, értelmük kincsével, akaratuk szentségével áldást hoztak nemzetükre, hazájukra: ne álljunk meg csodálatunkkal és hálánkkal pusztán e nagyok és dicsők előtt, hanem kísérjük el őket oda, hol bölcsőjük ringott s bizonyára feltűnik előttünk az a csodás nagy hatalom, mely szintén méltó hálánkra: a szerető édes anyai szív.

Ezt hirdetik a mi nemzetünk nagyjai is. Hogy Szilágyi Örsébet, Lorántffy Zsuzsánna, Zrinyi Ilona mit tettek hazánk javára, dicsőségére, azt fiaik tettei mutatják. Vörösmarty, Deák Ferenc, Horváth Boldizsár mint meglett férfiak s mint nemzetünk büszkeségei a szülői nevelésnek, különösen a hű édes anyai szívnek áldását hirdetik. Hogy Arany János muzsája mit köszönhet az istenfélő hű édes anyai szívnek, arról meggyőződhetünk, ha műveit olvassuk, a melyekben mindenütt fölszáll a mélységes családi érzés, a meglegedés, az istenfélelem.

Nincsen olyan pusztaság,
Hogy magának benne
A halandó egy tenyérynél
Zöld virányt ne lelne;
És ha azt a szél behordta
Sivatag fővénnyel:
Még siratja ... de tovább megy
Örökös reménnyel.

Így vigasztalja magát nehéz napjaiban „Enyhülés” című költeményében; fiát pedig oly szépen oktatja:

Kis kacsóid összetéve szépen:
Imádkozzál édes gyermekem.

Ez a lelkület visszaunt arra a csöndes hajlékra, a melyben gyermekeiét töltötte, hol istenfélő szülő a bibliából tanította olvasni a fogékony lelkű fiút.

Édes anyák, ti adtok jóltevőket, hősokeket, verej-

tékben izzadó hű napszámosokat a hazának, az emberiségnek!

Óh mi szép, mi szent hivatás! És hogy annál szentebbnek tűnjék föl előttünk mindenha: egy földi anyának gondjaira bizza a mennyei Atya a világ Megváltóját. S mindenkor nagy lesz előttünk Mária édes anyai szeretetével, megszentelt fájdalommal, a melylyel fiát és Üdvözítőjét kíséri: a „mater dolorosa.“

Csak egy feladatot ismer s ezt e szóval fejezi ki. „Imhol az Úrnak szolgáló leánya!“ Meghajol az isteni kegyelem előtt, bár nem érti. Szívébe zárja, elméjében forgatja, a mit tapasztal, bár mind megannyi csodás titok előtte. Megnyugszik, midőn Jézus a szenvedés útjára lép, bár anyai szíve vérzik is; de szentebb előtte a nagy munka, a mely Jézusra vár. És van ereje Jézust elkisérni a Golgotára, van ereje hozzá a gyöngye nőnek, bár az ő szívét is általjárja az éles tör: mert édes anya, a ki szeret, a ki hisz abban az élő erős Istenben, a kinek ígéretei meg nem csálnak, a ki előtt nincs semmi lehetetlen dolog. Mária nem tagadja meg, a mit egykor zengett.

A hatalmas Isten én velem nagyságos dolgokat cselekedett: és szent az ő neve. — És az ő irgalmassága nemzetségről-nemzetségre vagyon azokon, a kik őtet félnek.

S felhangzik a hála az anyai szívért az Üdvözítő elhaló ajakáról még a keresztfán is, midőn e szavakkal bizza édes anyját János gondjaira: „Imhol a te anyád!“

* * *

Szóljak-e még többet az édes anyai szív csöndes, de áldott nagyhatalmáról?

Óh áldjátok Istenteket, a kikért istenfélő hű, önfeláldozó édes anyai szív dobog vagy dobogott! Áldjátok azt a szívet még haló porában is! Ismerjétek föl szent hivatásokat, ti anyák, kikre a minden jók adója gyermekeket bízott. A jövőző zálogai ezek, egy jobb kor zálogai s — ezek a ti kezetekbe vannak letéve.

Küzdeni kell majd a jövőben, nagy nehéz tusákban; alkotni kell, hogy a haza, az egyház, az emberiség fényre derüljön. A harcot ki fogja eldönteni s diadalra vezetni? A nagy alkotásokhoz ki rakja le az alapot meg nem ingatható gránitkövekből? A jövőzőnek fáját ki ápolja, öntözteti? Ki építi azt a fundamentumot, a melyről a költő azt mondja, hogy minden ország támasza s talpköve: a tiszta erkölcs?

Az a csöndes nagy hatalom: az istenfélő, önfeláldozó, hű édes anyai szív! És nagy igazság van abban a mondásban, hogy: a gyermekszobából kormányozzák a világot.

Pröhle Henrik.

A pajor mint cserebogár.

(Mese.)

Ember, állat, a kit mindenki üldözött,
A kártékony pajor megbújt a rög között,
Csak lopva rághatta apró fák gyökerét,
S mondom, hogy ezért is zaklatták ökemét.

„No, sebj! Egy-két év s majd erőre kapok“,
— Így vigasztalódik — „azután úr vagyok,
A földi por szennjét magamról lerázom,
S fent ütöm fel tanyám a virágos ágon.
Az lesz csak az élet!“

S íme, ilyen csoda:

Oda a tél s véle a pajor is oda;
Senki rá nem ismer, páncélba öltözött,
Szárnyakat ölt s röpköd virágos fák között,
Éli a világát. De pórul jár újra:
Míg falánk étvágygyal a lombokat dúlja,
Ember, állat ismét mind az ellensége.
Hiába remélte, most sincs békessége.
„Nincs igazság“, — sóhajt — „nincs már a világon!“
„Tévedsz“, — szólt a kertész — „van biz' ott, barátom!
De ki el csupán a köntösét cseréli,
S nem a természetét, balsorsa eléri.“

* * *

Úrrá lett uzsorás, ki tovább is zsarol,
Mindenki megveti, legalább így lakol.

Albert József.

VEGYES.

Lapunk t. előfizetőit újból és utoljára teljes tisztelettel arra kérjük, szíveskedjenek annak csekély előfizetési árát haladéktalanul, legkésőbb április hó 15-ig beküldeni, vagy legalább értesítsék a kiadóhivatalt egy levelezőlapon abbéli szándékukról, hogy a lapot továbbra is jártni kívánják. A ki a lapot tovább jártni nem óhajtja, a jelen számot okvetlenül küldje vissza a kiadóhivatalnak; a szám elfogadását olybá fogjuk venni, hogy a lap küldése kívánatos.

A kiadóhivatal.

A Tábita-egylet felkéri a jótékony emberbarátokat, hogy szegényei részére adakozni szíveskedjenek. Kivált a szent bőjtű idő int bennünket a keresztyén irgalmasság gyakorlására. Az egyesület samaritánusi munkáját nagyban támogatják azok, a kik viselt ruhanéműt, férfi- és fiúruhát küldenek a Tábiták szegényeinek. A pénz- és ruhaadományokat a deákteri egyleti helyiségbe kell küldeni (Deák-tér 4.), a hol a tagok minden hét szerdáján délután 2—6-ig egybe gyűlnek, hogy a szegényekre varrjanak s a legsürgősebb tennivalókat megbeszéljék. Ez Istennek tetsző ker. egyesületet mi is melegen ajánljuk hitsorsosaink figyelmébe!

Székesfehérvár. Az évi jelentést Gáncs Jenő lelkész alesperesi székfoglalója nyitja meg, a melyet a komáromi esperességi gyűlésen 1904. jún. 20-án mondott el. A gyűlékezést mindössze ötven esztendő s ma is még küzködik a fenmaradásért. A lélekszám a messze kiterjedő szórvánnyal együtt 832; magában az anyaegyházban 517. A kis gyűlékezett tagjai nagy áldozatokat hoznak templomukért s egyházi közintézményeikért. Saját egyházuk fenntartására fizetett járulékokon kívül minden egyházi célnak perselye megtelik évről-évre: gyámintézet,

Luther-Társaság, Prot. Irodalmi Társaság, Árvaház, Theol. otthon, leányiskola stb. sorban megkapja a maga ajándékát. A jótékonyosság címén 216 kor. 32 fillért adott ki, a mivel sok nagy és gazdag gyülekezetet megszégyenít. Összes kiadása 5877 kor. 82 fil., ugyanannyi bevétellel. A gyülekezet jövedelmének jelentékeny részét az adósságtörlesztés foglalja le. Székesfehérvár, mely kivált a gyámintézetnek mindenha hű szolgáló leánya és szorgalmatos Márhája volt, méltán érdemli meg egyházi hatóságaink és a közadakozás gyámolító pártfogását. A gyülekezetnek van munkás nőegylete és buzgó, Lorántfy Zsuzsánnáról nevezett leányegyesülete. A lelkész a télen át felolvasásokat tart híveinek történelmi, vallásos és erkölcsi tárgyakról. A születések száma 25, a haláleseteké 11, konfirmáltatott 6 gyermek. Házasságot kötött 1 tiszta 3 vegyes pár. Az Ur szent vacsorájával élt 263 tag.

Protestáns esték. A pozsonyi Protestáns kör márc. 18-án kezdte meg a bőjti esték sorozatát a theol. akadémia termében. Megnyitól dr. Dobrovits Mátyás egyházfelügyelő, a kör elnöke ismertette tömör s lelkes beszédben a Magyar Prot. Irodalmi Társaság hivatását, kiadványait s előadta a Pozsonyi kör megalakulásának történetét. Felolvasott Stomp László theol. akad. tanár „A reformáció hivatása” címen. Az értékes tanulmány a *Theol. Szaklapban* fog megjelenni s akkor bővebben fogjuk ismertetni. Ifj. Perlaky Istvánné úrnő 2 dalt énekelt Baliga A. k. a. zongora kíséréte mellett, nagy hatással. A theologusok kara egy-egy szép bőjti chorállal kezdte és fejezte be a nagy sikerű estét, a melyen nagy közönség jelent meg. A következő este 25-én volt, a mikor Raffay Sándor olvasott fel Pilátusról és Albert József újabb verseiből mutatott be szemelvényeket.

Rév-Komárom, március 25-én tartotta rendes számadó közgyűlését, mely szerint az egyház 1904. évi bevétele 8587'74 kor., kiadása 8558'64, maradvány 29'10, vagyona 42,296'86, terhe 40,253'01, rendelkezési vagyona 2043'85, 1905. évi költség-előirányzata 8548'66 kor., szükséglet, 7015'46 kor. fedezet, melyben 1533 kor. személyes járandóság van. Az 1731'20 kor. hiányt a közgyűlés 3%-os kivetéssel fedezi. Nagy megütközést keltett a lelkész jelentés ama pontja, a mely szerint az ácsi ev. ref. egyház ottani ev. híveinkre is kivetette a ref. egyházi adót, holott több mint száz esztendő gyakorlat szerint az ottani ev. hívek a komáromiakkal teljesen egyenlő mértékben járultak egyházunk terheinek hordozásához. Az országos egyezség határozottan kikötvén, hogy rendelkezései csakis ott lépnek életbe, a hol azok az eddigi gyakorlattal nem ellenkeznek, az egyház egyhangúlag állást foglal az ácsi ev. ref. egyház ezen túlkapása ellen, a sérelemről jelentést tesz az esperességnek és a püspöki hivatalnak s jogorvoslatot keres az illetékes ref. hatóságnál is. Egyéb fontos ügyek elintézése akkorra maradt, a mikor az egyháznak most megjelenésben akadályozott felügyelője is részt vehet a közgyűlésen!

Puchó. A puchói egyház 1905. évi költség-előirányzat 13,385 koronára rúg, a mivel szemben a fedezet 3553 kor. Az egyházat rengeteg adósság

nyomja s reászorul a könyörülő szeretet filléreire. Ajáljuk az irgalmas szívek jóindulatába.

Halálozások. Nyíregyházán f. hó 13-án hunyta be szemét örök álmra dr. Trajtler Sámuel városi orvosfőnök s az evang. egyházközségeknek két év óta másodfelügyelője. Az élete delén, 55-ik évében elköltözött testvér egyike volt egyházunk legodaadóbb tagjainak. Hosszú éveken át mint presbiter, majd mint másodfelügyelő se időt, se fáradságot nem kimélt, ha arról volt szó, hogy egyháza javát munkálja. Temetése 15-én óriási részvét mellett ment végbe. — *Schulek Vilmos* a budapesti tud. egyetem orvosi karának egyik kitűnőse, a ki a szemgyógyítás terén úgy sikerült műtéteivel, mint tudományos irodalmi munkásságával is európai hírt szerzett, hosszas, kínos szenvedés után meghalt március 14-én. Schulek egyházunk fia volt, testvére Schulek Frigyesnek, a Mátyás-templom s több országos műemlékünk újjáépítőjének. Papi családból származott s ez a származás az egész Schulek család vallásosságán megérzik.

A budai ág. hitv. ev. egyház jelelente az 1904. évről. Az egyház a fővárosnak I—III. kerületére terjed ki olyformán, hogy a III. ker. egy része, Ó-Buda, leányegyházat alkot saját felügyelővel, presbyteriummal, gondnokkal és vallástanárral. Az egyházhoz tartozik még Szt. Endre leányegyház és 24 szórványközség.

I. Az anyaegyház adatai: Kereszteltetett 106 gyermek (64+42); konfirmáltatott 44 gyermek (21+23), esketett 39 pár, eltemettetett 114 egyén (79+35). E látszólag kedvezőtlen arány a születések és halálozások közt abban leli magyarázatát, hogy az utóbbiak közé az egyház területén lévő kórházakban elhalt evang. nem egyháztagok is bele vannak számítva. Az egyháznak iskoláját 167 gyermek látogatta, kik három tanítótól és egy kézimunkatanítónőtől nyertek oktatást; a városi és állami intézetekbe 570 tanuló járt, kiket a vallás-tanban a vallástanár és a segédlelkész oktattak. Bevétel volt 33,592 kor. 03 fillér, kiadás 39,584 korona 12 fillér, pénzmaradvány 4007 kor. 91 fillér. Az egyház cselekvő vagyona 202,809 kor. 75 fillér, szenvedő vagyona 26,435 kor., tiszta vagyona tehát 176,344 korona 75 fillér. — *Alapítványok és adományok:* Néhai Krückenberg János és neje szül. Minhora Anna 15,200 korona hagytak az egyháza arval a kikötéssel, hogy ebből az összegből 8000 korona egyházi és iskolai célokra szolgáljon, 6000 korona mint ösztöndíjalap kezeltessek a budai polgári iskolában tanuló szegénysorsú budai születésű evang. tanulók számára, 1200 kor. pedig a hagyományozók sirjának gondozását szolgálja. Schwartz Albert, az egyháznak volt szolgálja, halála előtt néhány nappal 2,062 koronát ajándékozott az egyháznak; az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 400 koronát, Ganz és társa 150 koronát, báró Edelsheim-Gyulay Lipót 100 koronát, Galánfy Sándor 50 koronát, belecskai Mechwart Andrásné gyertyára 24 koronát, Hochholtzer Jolán k. a. egy oltárpárnát. Bugyinszky Jánosné 4 gyertyát, A. és G. M. úrnők 30 liter, dr. Blaskovich Sándor 10 l., Jankovich József 7 l., Kraemer Jánosné 10 liter úrvacsorai bort, Hornyánszky

Viktor, Münster Károlyné pedig ingyen nyomtatványokat. *Jótekonyság.* Az egyház kebelében létező Mária-Dorottya-egyesület az elmúlt esztendőben 86 családot és egyest látott el élelmi szerekkel, szénnel, fával, téli ruházattal. Az egyesületnek van 41 alapító és 57 rendes tagja, bevétele volt 1675 kor. 30 fillér, kiadása 1018 kor. 66 fillér, vagyona 3842 kor. Szegénysorsú gyermekek felruházására az egyház gyűjtött és kiadott 1700 koronát, a hazai gyámintézetnek juttatott 121 kor. 71 fillér, a britt és külföldi bibliatársulatnak 54 koronát. Szamaritanus-egyesületének 44 kor. bevétele volt. Sztehlo-alapjának pedig 327 kor. 97 fillér bevétele és konfirmándusoknak adott vallásos könyvekre kiadása 74 kor. 50 fillér.

II. *Ó-Buda adatai.* Kereszteltetett 35 gyermek (24+11), konfirmáltatott 9 gyermek (5+4), eskettetett 2 pár, eltemettetett 15 egyén (8+7). A városi és állami intézetekbe járt 107 gyermek, kiket az egyház vallásánára oktatott egyházunk tanaiban. Bevétele volt 12,765 K 82 fillér, kiadása 6,783 K 67 fillér, pénzmaradvány 7,390 K 58 fillér. Cselekvő vagyona 65,434 kor. 15 fillér. Szenvedő vagyona 31,690 kor. 27 fillér, tiszta vagyona tehát 33,743 kor. 88 fillér. Jövő évi költségvetése szerint 6,589 kor. bevétellel szemben áll 5,665 kor. kiadás. Templomalapjára és új harmoniumra befolyt 35 kor., ajándékoztak Ebner Jolán és Posewitz Berta k. a., Konert Mária és Posewitz Berta úrnők egy térdeplő zsámolyt, oltárta és szószékre való fekete himzett bársonyhuzatot, dr. Martin Sándor egy szőnyeget. — A kis egyház a gyámintézetnek adott 14 kor. 60 fillért, a bibliatársulatnak 4 koronát. — *Szt. Endrénék* bevétele volt 190 kor. 80 fillér, kiadása 105 kor. 80 fillér, maradvány 88 kor.

A *gecsei ev. egyház* f. hó 12-én tartotta közgyűlését. Az 1903-ban leégett tanítólakás felépítésére 300 korona segélyt kapott, — a gyülekezeti tagok adományai a múlt évben 130 kor.-ra rúgtak. Adósságának törlesztésére 800 koronát fordíthatott az egyház. 1906-ban lesz 120 éve, hogy a gecsei gyülekezet a József-féle türelmi rendelet után új életre ébredt — s ez évfordulóra a lelkész indítványára a meglevő nagyobb harang mellé még egy harangot öntet az egyház. E célra ott a gyűlésen mindjárt megajánlottak 188 koronát a hívek. A gyülekezetet 1895-ben anyásították s azóta 10 ezer koronát fordított adósságtörlesztésre, építésre. Az áldozatkészség megvan még a hívekben!

Házasság. *Materny Imre* nagyváradai lelkész vasárnap, márcz. 25-én esküdött *Beller Bertával*, Beller Károly, a kassai evang. egyház főgondnokának leányával.

Luther-Társasági értesítés.

I.

A Luther-Társaság elhatározta, hogy húsvét alkalmával a diasporában élő magyar és tótnyelvű hitsorsosaink között nyomtatott *magyar és tótnyelvű prédikációkat fog ingyen kiosztani.* Felkérem mindazon lelkész urakat, kikneknek diasporájuk van,

szíveskedjenek velem tudatni, hány és mily nyelvű prédikációra volna szükségük, hogy templomuktól távol lakó hitsorsosaikhoz is eljuttathassák Istennek igéjét?

II.

A Luther-Társaság kiadásában kiválóan szép színnyomatú magyar-, német- és tótnyelvű konfirmációs emléklapok jelentek meg, melyekre a nagy. lelkész urak becses figyelmét felhívom. Árúk példányonként 30 fillér. Konfirmációs ajándéknak pedig nagyon alkalmas „Paulik János: Konfirmációs emlékönyv” című műve. A konfirmációs lapok és az emlékönyv kapható bizományosunknál: Hornyánszky Viktor könyvkereskedőnél; Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 4.

Lelkész urak 10% engedményt kapnak; a csomagot bérmentve küldjük.

Budapest, 1905. márc. 15. VII. ker., Rottenbiller-utca 12.

Tisztelettel

Majba Vilmos,
Luth.-Társ. titkár.

Pályázati hirdetés.

Koszorú című kiadványsorozatának 1905. évi tíz füzetére pályázatot hirdet a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság. Kivántatnak vallásos elbeszélések, életrajzok, történeti képek és rajzok, versben vagy prózában. A főfeltétel az, hogy az evangélium lelke buzogjon bennök, keresztyén valláserkölcsei erővel hassanak és tösgyökeres magyar nyelven szóljanak. A pályázat nyílt, bárki részt vehet benne, jelíges levélke nem szükséges. A közlésre elfogadott művek kis nyomtatott ivenként 45–50 koronával díjaztatnak. A füzetek terjedelme egy nyomtatott ivennél kisebb, másfélnél nagyobb nem lehet. A kéziratok f. évi június hó 1-ig alulírott titkárhoz küldendők.

Budapest, 1905. évi márc. 23-án.

Szöts Farkas,
a Magyar Prot. Irod. Társ. titkára.

Kalauz a biblia olvasásához.

„Tudakozzátok az Írásokat: mert nektek úgy tetszik hogy azokban örök életetek legyen!” János 5, 39.

Ápr.	Reggel.	Este.
1.	Jel. 12, 7–11.	János III., 1–11.
2.	Ján. 6, 1–15.	Gal. 4, 21–31.
3.	Zsolt. 78, 1–29.	Móz. V., 8, 11–20.
4.	Kir. I. 19, 1–8.	Ezs. 64, 7–16.
5.	Ján. 6, 30–40.	Hozseas 2, 10–3, 1.
6.	Ján. 6, 41–50.	Róm. 9, 7–16.
7.	Ján. 6, 51–58.	Róm. 9, 30–33.
8.	Ján. 6, 59–69.	Kor. II., 13, 5–11.
9.	Ján. 8, 46–59.	Zsid. 9, 11–15.
10.	Ján. 5, 17–24.	Móz. IV., 19, 1–20.
11.	Ján. 7, 10–17.	Móz. III., 4, 1–21.
12.	Ján. 7, 25–34.	Zsid. 7, 11–22.
13.	Ján. 8, 19–37.	Zsid. 7, 23–28.
14.	Ján. 8, 28–36.	Zsid. 8, 1–13.

„Boldogok, a kik hallgatják Istennek beszédét és megtartják.” Lukács 11, 28.